

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI, SEKCJI I ZESPOŁÓW ZG SBP w 2021 r.

W 2021 r., ze względu na trwającą wciąż epidemię, działania sekcji, komisji i zespołów problemowych ZG SBP były częściowo ograniczone, bądź realizowane wyłącznie online, przy wykorzystaniu platform internetowych i mediów społecznościowych. Działalność prowadziły:

- Sekcja Bibliotek Naukowych (przewodnicząca: Maria Kycler)
- Sekcja Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych (przewodnicząca: dr Agata Arkabus)
- Sekcja Bibliotek Muzycznych (przewodnicząca: Hanna Bias)
- Sekcja Bibliotek Muzeów, Galerii i Instytucji Kultury (przewodnicząca: Katarzyna Żák-Caplot)
- Sekcja Fonotek (przewodnicząca: Katarzyna Janczewska-Sołomko)
- Komisja Zarządzania i Marketingu (przewodnicząca: dr hab. Maja Wojciechowska)
- Komisja Nowych Technologii (przewodniczący: Tomasz Sopyło)
- Komisja Odznaczeń i Wyróżnień (przewodnicząca: Ewa Stachowska-Musiał)
- Zespół do Spraw Bibliografii Regionalnej (przewodnicząca: Marzena Przybysz)
- Zespół do Spraw Archiwum SBP.

Komisja Ochrony i Konserwacji Zbiorów, Komisja Opracowania Rzeczowego Zbiorów, Sekcja Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych nie podjęły od początku kadencji żadnej działalności. W roku sprawozdawczym praktycznie nie aktywna była także Sekcja Bibliotek Uczelni Niepublicznych, która wcześniej planowała organizację we Wrocławiu XX Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotek Niepublicznych i Publicznych Szkół Wyższych „Tnij schematy - kreatywna biblioteka”; finalnie konferencja nie odbyła się. Działalności nie realizowała też Sekcja Bibliotek Publicznych (nie odbyły się planowane warsztaty z tworzenia i edycji haseł w Wikipedii).

Komunikacja wewnętrzna odbywała się głównie za pośrednictwem poczty elektronicznej, komunikatorów online oraz telefonicznie.

Sekcja Bibliotek Naukowych

Lubelski oddział sekcji był współorganizatorem następujących spotkań online:

- 14 stycznia 2021 – VII Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy pt.: *Przestrzeń komunikacyjna współczesnej biblioteki*, we współpracy z Katedrą Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej oraz Instytutem Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS,

- 4 marca 2021 – konferencja *Biblioteki i pandemia: szansa czy katastrofa – o sposobach działania w czasach niezwykłych*; we współpracy z Biblioteką Główną Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz Zarządem Okręgu SBP w Lublinie. Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie wydarzenie powtórzono 11 marca,
- 14 maja 2021 – wykład dr Justyny Rynkiewicz pt.: *Jak wspierać siebie i innych w obliczu kryzysu psychicznego*.

Członkowie Sekcji Bibliotek Naukowych uczestniczyli w przygotowaniu monografii *Bibliotekarze i pracownicy książki województwa śląskiego*, pod redakcją Marii Kycler i Jadwigi Sadowskiej. Monografia została opublikowana przez Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP, w ramach serii „Bibliotekarze Polscy we Wspomnieniach Współczesnych” (publikację dofinansował Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego). Kontynuowano też prace nad kolejnymi numerami czasopisma „Bibliotheca Nostra”; ukazały się 3 zeszyty tematyczne:

- nr 1/2020: *Biblioteka dla dydaktyki* – red. Hanna Langer,
- nr 2/2020: *Wydawnictwa, kolekcje unikatowe, cenne, wyjątkowe* – red. Lucyna Sadzikowska, Bogumiła Warząchowska,
- nr 1/2021: *Biblioteka dla użytkowników* – red. Lucyna Sadzikowska, Bogumiła Warząchowska, Jarosław Pacek.

Emilia Lepkowska, członek SBN/oddział w Poznaniu, opracowała artykuł: *Kilka refleksji na temat bibliotek naukowych i ich działań on-line w czasie pandemii*, opublikowany w czasopiśmie „Bibliotekarz” (nr. 2/2021). Inni członkowie tego oddziału uczestniczyli w płatnych i bezpłatnych warsztatach zorganizowanych przez Biuro ZG SBP, m.in. w pakiecie szkoleń dla kadry kierowniczej bibliotek, warsztatach: *Wykorzystaj pełny potencjał Instagrama; Stymulacja życia czytelniczego wokół biblioteki i czytelnictwa w czasach zarazy. Jak biblioteki, blogerzy i czytelnicy inspirują do czytania?*

Mimo znacznego ograniczenia współpracy międzynarodowej, wywołanego pandemią, członkowie Sekcji Bibliotek Naukowych wzięli udział w wyjeździe edukacyjnym do Austrii i Niemiec, gdzie zapoznali się z pracą Biblioteki Opactwa w Melku oraz Biblioteki Uniwersyteckiej w Salzburgu

Działalność popularyzatorska SBN była prowadzona na stronie Akademickiego Koła SBP w Lublinie i na fanpage`u <https://www.facebook.com/AkademickieKoloSBPLublin/> Przedsięwzięcia sekcji dofinansowały częściowo Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych w Katowicach oraz Akademickie Koło SBP w Lublinie.

Sekcja Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych

Główne obszary działalności sekcji w roku sprawozdawczym obejmowały:

- opiniowanie projektów przepisów prawnych dotyczących rozwoju czytelnictwa, podstaw programowych kształcenia dzieci i młodzieży. Sekcja, po konsultacjach z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich opracowała uwagi do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025". Uwagi na temat rozwijania zainteresowań uczniów poprzez promocję czytelnictwa zostały przesłane do MKiDN. Opiniowała także projekty rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki zmieniających rozporządzenia w sprawach: 1) podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, 2) podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, 3) ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
- redakcję serwisu *Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna SBP*: serwis prowadzony był do lipca 2021 r.,
- opracowanie na potrzeby sekcji zakładki <https://biblioteka.womczest.edu.pl/new/edukacja/sekcja-bibliotek-pedagogicznych-i-szkolnych-sbp/>,
- prowadzenie fanpage'a sekcji,
- współorganizację seminarium „Formy pracy zdalnej z czytelnikiem”, we współpracy z Okręgową Sekcją Bibliotekarską ZNP w Katowicach, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach (20. 04. 2021 r.). Podczas spotkania członkinie sekcji wygłosiły referaty: „Jak organizować zdalne koła zainteresowań w szkole?” (dr Agata Arkabus), „Bezpłatne narzędzia webowe do tworzenia interaktywnych quizów” (dr Anna Marcol),
- inne wystąpienia członków sekcji, w tym udział przewodniczącej dr Agaty Arkabus w posiedzeniach Krajowej Rady Bibliotecznej, a także prezentacja referatu: „Programy i

granty wspierające pracę biblioteki szkolnej” podczas III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej i XVII Regionalnego Forum Bibliotekarzy w Częstochowie (1.12. 2021 r.), jak również przygotowanie artykułu do „Bibliotekarza” na temat bibliotek szkolnych w Polsce (artykuł został opublikowany w nr 2/2022),

- wsparcie interwencji ZG SBP skierowanej do władz samorządowych w sprawie zamiaru likwidacji filii bibliotek pedagogicznych w województwie łódzkim.

Działalność Sekcji Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych nie była dofinansowana przez inne organizacje, czy instytucje.

Sekcja Bibliotek Muzycznych – Polska Grupa Narodowa IAM

Odbyło się jedno zebranie sekcji, na platformie Zoom (19.11.2021). Kanały komunikacyjne i promocyjne:

- Strona internetowa Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP: <http://iaml.pl>
- Fanpage na FB: <https://www.facebook.com/IAMLPL/>
- Grupa dyskusyjna: bibmuz@googlegroups.com
- poczta elektroniczna sekcji: muzyczne@sbp.pl

Obszary działalności sekcji:

- przygotowania do XV Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotekarzy Muzycznych / VIII Ogólnopolskiej Konferencji Fonotek; początkowo wspólna konferencja miała odbyć się w Bibliotece UMK w Toruniu. Prowadzono także rozmowy z Biblioteką Śląską, Biblioteką Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego. Obu sekcjom zależało na organizacji konferencji w 2021, ze względu na 80. rocznicę śmierci Ignacego Jana Paderewskiego. Jedna z sesji miała być poświęcona postaci polskiego pianisty, kompozytora. Plany pokrzyżowała pandemia. Sekcje skłaniają się do organizacji wydarzenia w formie online w 2022,
- udział przedstawicieli sekcji w Kongresie IAML (26 – 30.07. 2021), który realizowany był online, we współpracy z Digital Libraries for Musicology. Odbyły się także wybory w sekcjach IAML. Wiceprzewodniczącą Sekcji Bibliotek Muzycznych ZG SBP, Ewa Hauptman-Fisher została sekretarzem Sekcji Bibliotek Badawczych IAML,
- współpraca z IMSLP / Petrucci Music Library w zakresie włączania polskich publikacji do wirtualnej biblioteki druków muzycznych, pracującej w oparciu o interfejs MediaWiki; podjęto przygotowania do organizacji w 2022 r. warsztatów

"Twoje muzykalia w Petrucci Music Library – getting started!". Działający od 15 lat International Music Score Library Project, znany też jako Petrucci Music Library (<https://imslp.org>) zgromadził w tym czasie prawie 600.000 partytur i niemal 12 mln stron skanów, z dziełami prawie 24.000 twórców. Jest tworzony przez wolontariuszy z całego świata, każdy może dodać dowolne zbiory cyfrowe do IMSLP. Planuje się, że podczas spotkania członek sekcji, Piotr Maculewicz z BUW opowie, dlaczego ma sens dublowanie zasobów bibliotek cyfrowych w IMSLP, jak rozpocząć tę działalność, zademonstruje, jak wygląda ona w praktyce,

- wsparcie w promowaniu inicjatywy IFLA: „NPSIG Music Contest” - konkursu muzycznego dla bibliotekarzy (<https://npsigmusiccontest.wordpress.com/>),
- publikacja serii ciekawych wpisów o zbiorach bibliotek na fanpage`u sekcji,
- opracowanie listy baz muzycznych, bezpłatnych jak i licencjonowanych, przydatnych zarówno dla czytelnika, jak i bibliotekarza.

Partnerstwo:

Sekcja Bibliotek Muzycznych SBP współpracuje z wieloma muzycznymi instytucjami: bibliotekami, instytutami, ośrodkami nauki, takimi jak: Biblioteka Narodowa, oddziały muzyczne bibliotek uniwersyteckich i publicznych, biblioteki państwowych szkół muzycznych I i II stopnia, Biblioteka Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Biblioteka Związku Kompozytorów Polskich, Biblioteka Czartoryskich.

Sekcja Bibliotek Muzeów, Galerii i Instytucji Kultury

Powstała w końcu 2020 r. nowa sekcja ZG SBP liczyła na koniec roku sprawozdawczego 32 członków. W 2021 r. odbyły się online trzy zebrania zarządu sekcji poświęcone organizacji pracy sekcji, sposobom komunikacji oraz przygotowaniu do konferencji bibliotekarzy bibliotek muzealnych. Dyskutowano również nad propozycją stworzenia bibliografii branżowej dotyczącej bibliotekarstwa muzealnego.

Bieżąca komunikacja między członkami odbywała się telefonicznie, mailowo, za pomocą grupy Google „BUM Bibliotek Muzealnych” oraz poprzez profil na FB, który powstał w 2021 r.

Niewątpliwym sukcesem pierwszego roku działania nowej sekcji była organizacja w dniu 3 września 2021 r. stacjonarnego spotkania - III Konferencji Naukowej Bibliotekarzy i Pracowników Bibliotek Muzealnych pt.: „Nowoczesna biblioteka muzealna. Czytaj: rewitalizujemy, organizujemy, tworzymy”, we współpracy ze Stacją Muzeum w Warszawie.

W konferencji wzięło udział 45 bibliotekarzy z 28 muzeów, archiwiści z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych oraz przedstawiciele ZG i Zarządu Oddziału Warszawskiego SBP. Wygłoszono 7 referatów, które zostaną opublikowane w „Bibliotekarzu”, w 2022 r. Konferencja była sfinansowana przez Stację Muzeum i Fundację Grupy PKP.

Utrzymywano także kontakty z Muzeum Warszawy oraz Oddziałem Mazowieckiego Stowarzyszenia Muzealników Polskich. Członkowie sekcji, M. Skrejko i K. Żák-Caplot opublikowali artykuł „Znane, lecz nadal nieodkryte, wstęp do problematyki bibliotek muzealnych w Polsce” [w:] Muzealnictwo 62/2021.

Sekcja Fonotek

Sekcja Fonotek SBP liczy około 50 członków. Najważniejszym zadaniem zrealizowanym w roku sprawozdawczym była kontynuacja projektu *Bibliografia fonografii polskiej. Źródła do badań fonografii polskiej od 1878 roku do czasów współczesnych*, pod redakcją Marii Wróblewskiej. W skład zespołu opracowującego opisy weszli ponadto: Anna Iwanicka-Nijakowska, Katarzyna Janczewska-Sołomko, Ewa Kozłowska, Ilona Lewandowska, Jarosław Pawlik, Michał Pieńkowski, Mariusz Raczyński, Hanna Trzeszczkowska. W roku 2021 do bazy danych (<http://www.sbp.pl/fonografia/bazy>) wprowadzono 3 tysiące opisów. Opracowano też angielską wersję strony zadania i interfejsu. Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Ministra Edukacji i Nauki.

Bibliografia fonografii polskiej została uhonorowana Nagrodą Naukową Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich im. Adam Łysakowskiego za rok 2020 w kategorii prac dokumentacyjno-informacyjnych. Dyplom dokumentujący Nagrodę oraz medal zostały przekazane na ręce p. Marii Wróblewskiej.

Inne formy aktywności:

- Ilona Lewandowska w dniach 14-16.04.2021 uczestniczyła w konferencji naukowej "Muzyka utrwalona. Fotografie dźwiękowe polskiej kultury muzycznej" i wygłosiła referat "Archiwalne kolekcje płyt gramofonowych w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu". Konferencję (online) zorganizowała Pracownia Kultury Muzycznej i Folklorystyki, działająca w strukturach Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszcz,
- dr Katarzyna Janczewska-Sołomko i dr Michał Pieńkowski przygotowali publikację *Dyskopedia poloników do roku 1918. Suplement*, którą opublikowało Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP, w ramach grantu uzyskanego z Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca,

- Agnieszka Gołębiowska opracowała i prowadziła stronę sekcji na Facebooku, która dobrze służy popularyzacji prowadzonych aktywności,
- Podjęto rozmowy z przedstawicielami Sekcji Bibliotek Muzycznych w sprawie wspólnej organizacji konferencji naukowej w 2022 r.

Komisja Zarządzania i Marketingu

Z uwagi na pandemię odwołana została Bałtycka Konferencja. Prowadzono natomiast intensywne prace wydawnicze związane z opublikowaniem następujących pozycji: *Mobilna biblioteka*, red. Maja Wojciechowska, *Marketing biblioteki* oraz kolejnego numeru czasopisma punktowanego „Zarządzanie Biblioteką”.

Kontynuowano współpracę międzynarodową z Państwową Akademią Kultury w Charkowie (Ukraina) w zakresie badań na temat aktywności społecznej bibliotek.

Komisja Nowych Technologii

Głównymi metodami komunikacji członków komisji był e-mail, Facebook, platforma Zoom. Członkowie komisji współpracowali z ZG SBP przy organizacji XIII Ogólnopolskiej Konferencji z cyklu „Automatyzacja Bibliotek” pt.: *Technologie biblioteczne w okresie pandemii*, odbyła się online w dniach 1-2.12.2021 r. .

Komisja Odznaczeń i Wyróżnień

W okresie sprawozdawczym komisja zorganizowała 9 konsultacji on-line, podczas których analizowano i zaopiniowano 24 wnioski o przyznanie odznaczeń i wyróżnień organizacyjnych. Pozytywnie zaopiniowano 19 wniosków, przy czym w przypadku 17 wniosków komisja zaakceptowała proponowane, następujące odznaczenia i wyróżnienia:

- Medal *W dowód uznania* – 7 wniosków
- Honorowa Odznaka SBP – 3 wnioski
- Medal *Bibliotheca Magna Perennisque* – 2 wnioski
- List Gratulacyjny – 2 wnioski
- Odznaka Honorowa MKiDniS :Zasłużony dla Kultury Polskiej" - 2 wnioski
- Medal "Zasłużony Kulturze Gloria Artis" - 1 wniosek

W przypadku 2 wniosków komisja zasugerowała przyznanie innych, niż zaproponowane odznaczenia i wyróżnienia, a mianowicie Listu Gratulacyjnego. Negatywnie zaopiniowano 5 wniosków. Wnioski z uzasadnieniem decyzji przesłano do akceptacji Prezydium ZG SBP.

Ponadto komisja nadzorowała przebieg II etapu konkursu Bibliotekarz Roku 2020, dokonała podsumowania jego wyników, opracowała redakcyjnie biogramy 16 finalistów. W dniu 4.05.2021 r, na podstawie rankingów finalistów nadesłanych z 16 okręgów SBP, komisja wyliczyła ranking zbiorczy okręgów i ustaliła ranking finałowy, który wyłonił zwycięzcę konkursu oraz przekazała wyniki do publikacji na portalu SBP.

Zespół do Spraw Bibliografii Regionalnej

W roku sprawozdawczym zespół zorganizował ogólnopolską konferencję - 40. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP, które przebiegało pod hasłem: *Potencjał informacyjny regionalnych zbiorów i baz danych – narzędzia i metody ich wykorzystania*. W spotkaniu (stacjonarnym), które odbyło się w dn. 30.09. – 1.10. 2021 r. w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze, uczestniczyli przedstawiciele bibliotek publicznych, pedagogicznych, muzealnych, Biblioteki Narodowej, a także uczelni (łącznie ok. 70 osób).

Szeroki kontekst zagadnień, dotyczył tematyki regionalnej, bibliograficznej, zbiorów regionalnych i regionalnych baz danych. Uczestnicy rozmawiali na temat zadań realizowanych przez poszczególne działy bibliotek. W dyskusji i wnioskach podkreślano wagę współpracy bibliotek regionu w procesie tworzenia bibliografii regionalnej, która prowadzi do zwiększenia potencjału informacyjnego bibliograficznych baz danych, jak również opracowania rzeczowego materiałów rejestrowanych w bibliografii regionalnej.

Spotkanie było transmitowane na kanale You Tube:

<https://www.youtube.com/watch?v=I9IBreZu078>

<https://www.youtube.com/watch?v=wB2vKHyeF-E>

Relację z konferencji zamieszczono na portalu SBP, na facebooku WiMBP w Zielonej Górze (<https://www.facebook.com/biblioteka.norwida/>), w prasie lokalnej (Gazeta Lubuska nr 229/2021 <https://gazetalubuska.pl>), a także w czasopiśmie „Bibliotekarz” 2022, nr 2 (artykuł Anny Urbaniak *Potencjał informacyjny regionalnych zbiorów i baz danych – narzędzia i metody ich wykorzystania*).

Inne formy aktywności:

- współpraca z Biblioteką Narodową w zakresie relacji i powiązań bibliografii regionalnych z bibliografią narodową,
- kontynuacja udziału w akcji online Wikipedii: #1Lib1Ref (1 bibliotekarz 1 przypis) w dniach 5.02. oraz 12.05. 2021 r.
- opracowywanie notek do stałej rubryki „Bibliotekarza”: *O bibliotekach w prasie*,

- referaty na innych konferencjach, seminariach, warsztatach dotyczących bibliografii, opracowania formalnego i rzeczowego, informacji regionalnej oraz publikacja wybranych prezentacji w czasopismach branżowych (np. artykuł: *Wykorzystanie elektronicznych baz „Bibliografii Warmii i Mazur”*, „Bibliotekarz” 2021, nr 5),
- opracowanie tekstu *Potencjał informacyjny regionalnych zbiorów – narzędzia i metody ich wykorzystania* do zamieszczenia w „Zielonogórskich Studiach Bibliotekoznawczych”.

Podstawowymi formami komunikacji i popularyzacji działalności zespołu był portal www.sbp.pl, media społecznościowe, czasopisma.

Zespół do Spraw Archiwum SBP

W 2021 roku prowadzono prace redakcyjne przy ujednocnianiu zapisów inwentarzy, w celu przygotowania ich do prezentacji w Internecie. Spotkania stacjonarne członków zespołu zostały zawieszane z powodu pandemii.